

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR POLITOLÓGIAI TANSZÉK

MAGYARORSZÁG 20 ÉVE AZ EURÓPAI UNIÓBAN

AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS MAGYARORSZÁG (V)ISZONYA

Komlós Richárd

Politológia MA, 1. évfolyam

richard.komlos77@gmail.com

Az elmúlt évek, vagy éppen évtized meglehetősen viszontagságos volt Magyarország és az Európai Unió kapcsolatában. Az utóbbi időszakban, leginkább a 2010-es évek második felétől az Európai Unió inkább ellenségképként, illetve egyre inkább különböző válságok okozójaként jelenik meg. Elég, ha a migrációs válsággal kapcsolatos kötelező betelepítési kvótára, vagy az orosz-ukrán háborúval kapcsolatos korlátozó intézkedésekre, szankciókra gondolunk. De mi lehet ennek az oka? Milyen szerepet tölt be az Európai Unió köré felépített folyamatos ellenségkép, illetve milyen előnye származhat Orbán Viktornek a szinte már permanenssé vált válsághelyzetből?

1. ábra: A teljes lakosságszám aránya a szankciókat elutasítókéhoz viszonyítva. Saját készítésű ábra, a kormány.hu, illetve a Nemzeti Választási Iroda adatközlése alapján.

1. kép: Orbán Viktor a déli határkerítésnél találkozik Matteo Salvinivel 2019-ben.
Forrás: <https://www.lakmusz.hu/valami-nagyon-nem-stimmel-orban-viktor-migransszamlalojaval/>

Az Európai Unió, mint a válságok legfőbb okozója

A plebiszciter vezérdemokrácia egyik jellemzője, miszerint a kialakulása válsághelyzetekhez kötődik. A kivételes helyzetek rendkívüli képességű vezetőket és megoldásokat igényelnek. Csak hősiességgel, vagy különleges képességekkel lehet úrrá lenni a rendkívüli helyzeten. Minél inkább rendkívüli egy adott politikai helyzet, annál könnyebben megjelenik a karizmatikus vezér. Ebben a kontextusban az Európai Unió a permanenssé váló válsághelyzetek okozója. A kötelező betelepítési kvótától kezdődően, a keleti és nyugati vakcinákkal kapcsolatos vitákon keresztül az „elhibázott brüsszeli szankciókig”, az Európai Unió a kormányzati kommunikációs narratívák keresztüzében van. Ezek mellett nyilvánvalóan akadtak „kisebb” ügyek is, mint például a Fidesz kormányra kerülése után rövidesen meginduló uniós eljárás az államháztartás hiánya miatt, illetve a médiatörvény, az alkotmánymódosítások, a CEU elűldözése, de még számtalan vita idesorolható. Ezek lényege általában a kormányzati kommunikáció szempontjából mindig ugyanaz volt: Magyarország szuverenitását veszélyezteti az Európai Unió. Erre tekintettel szintén - akárcsak a szankciók, a migráció ügyében - nemzeti konzultációt indított a magyar kormány. A nemzeti konzultációval kapcsolatban is megfigyelhető az, hogy Orbán Viktor egy legitimációs eszközként igyekszik a konzultációk eredményét felhasználni. Lényegében a konzultációs eredmények legitimálják a fennálló karizmatikus uralmat.

FELHASZNÁLT IRODALOM

[1] Körösi András: Weber és az Orbán-rezsim: Plebiszciter vezérdemokrácia Magyarországon. In: Politikatudományi Szemle, XXVI. évfolyam, 2017/4. szám, 7-28. pp.

A plebiszciter vezérdemokrácia

Max Weber a plebiszciter vezérdemokráciát a következőképpen határozza meg: Olyan karizmatikus uralom, amely az alávetettek akaratából levezetett és csak az ő akaratukból fönnálló legitimitás formája mögé rejtőzik. Ez alapján a plebiszciter vezérdemokrácia az autoritásnak egy olyan típusa, ahol a vezér uralmát tartalmilag a karizmája, formailag pedig a népszavazás legitimálja. De hogyan merülhet fel ez a téma az Európai Unióval kapcsolatban? Erre a kérdésre a választ a plebiszciter vezérdemokrácia fő jellemzői között találhatjuk meg. Max Weber meghatározása alapján a plebiszciter vezérdemokrácia a karizma fogalmára épít, amely valamilyen különleges személyes képességen alapul. A karizmatikus képességekkel rendelkező személyeket vezérnek tekintették, illetve a karizmatikus uralom válsághelyzetben, vagy rendkívüli helyzetben jelenik meg. Ebben a tekintetben az időnként előálló válsághelyzetek „aktiválják” a karizmat.

**EL KELL FOGLALNUNK
BRÜSSZELT!**

Orbán Viktor

2. kép: El kell foglalnunk Brüsszelt! Bejegyzés Orbán Viktor Facebook oldaláról, 2024.03.19.
Forrás: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=963161408514791&id=100044628210344&set=a.347694613394810>